

Usein kysytyt kysymykset

1. Ketkä voivat hakea valtionavustusta?

Ympäristöministeriö (YM) on käynnistänyt yhteistyöohjelman asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä. YM on kutsunut ohjelmaan kunnat, joissa oli eniten asunnottomia vuonna 2018.

Valtionavustusta voivat hakea ympäristöministeriön ohjelmaan osallistuvat kunnat. Jos sosiaali- ja terveyspalveluja ohjelmaan osallistuvassa kunnassa tuottaa kuntayhtymä, hakijana voi myös olla kuntayhtymä.

Yhteistyöohjelmaan liittyviin kysymyksiin vastaa:
Tuula Tiainen, etunimi.sukunimi@ym.fi

Lisätietoa ohjelmasta:

https://www.ym.fi/fi-FI/Asuminen/Ohjelmat_ja_strategiat/Asunnottomuusohjelma

2. Pitääkö kunnan/kuntayhtymän hakea ympäristöministeriön yhteistyöohjelmaan erikseen ja erikseen valtionavustusta?

Ympäristöministeriö on kutsunut ohjelmatyöhön osallistuvat kunnat. Kunnat osallistuvat ohjelman johtoryhmän työskentelyyn. Ohjelmaan osallistuvan kunnan/kuntayhtymän ei tarvitse erikseen hakea ohjelmaan.

Lisätietoa ohjelmasta ja johtoryhmän kokoonpano: https://www.ym.fi/fi-FI/Asuminen/Ohjelmat_ja_strategiat/Asunnottomuusohjelma

Yhteistyöohjelmaan liittyviin kysymyksiin vastaa:
Tuula Tiainen, etunimi.sukunimi@ym.fi

Valtionavustusta haetaan erikseen kirjallisesti sosiaali- ja terveysministeriöltä (STM). Tarkemmat ohjeet hakemuksen jättämisestä, tarvittavista asiakirjoista ja määräaajoista löydät hakuilmoituksesta. Hakuilmoitus on julkaistu STM:n verkkosivuilla 16.4.2020.

3. Mikä on ympäristöministeriön rooli? Mikä viranomainen myöntää valtionavustukset?

Ympäristöministeriö (YM) on käynnistänyt yhteistyöohjelman asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä.

Ohjelman tavoitteena on:

- lisätä kohtuuhintaisten ja valtion tukemien asuntojen tarjontaa asunnottomille
- vahvistaa asunnottomuustyötä kuntien peruspalveluissa

- parantaa asumisneuvonnan saatavuutta
- vakiinnuttaa asunnottomuuden parissa toimivien tahojen yhteistyö erityisesti kunta- ja aluetasolla

Valtionavustukset ovat osa YM:n käynnistämää yhteistyöohjelmaa. Valtionavustukset suunnataan asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa valtionavustushaun toteuttamisesta sekä avustusten myöntämisestä. Avustukseen sovelletaan seuraavia säädöksiä: valtionavustuslaki (688/2001) ja valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020).

4. Mitä tarkoittaa, että ”kehittämistyö on sovitettu yhteen alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteiden ja suunnitelmien kanssa”?

Pääministeri Sanna Marinin hallitus toteuttaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman. Ohjelmassa kehitetään sekä perustason sosiaalipalveluja, että terveyspalveluja – niiden saatavuutta parannetaan ja palvelut yhteensovitetaan ihmisen tarpeita vastaavaksi.

Ohjelmalla on viisi tavoitetta:

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
5. Kustannusten nousun hillitseminen

Ohjelman sisältöihin voi tutustua tarkemmin verkkosivuilla: <https://soteuudistus.fi/tulevaisuuden-sote-keskus-valtionavustushaku>

Asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisen valtionavustushaku toteutetaan ajankohtana, jolloin Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämiskohteet ovat tiedossa mutta rahoituksesta ei ole annettu päätöksiä. Asunnottomille suunnatut sosiaali- ja terveyspalvelut ovat lähtökohtaisesti osa tulevaisuuden sote-keskusten palveluita.

Hakijan tulee kuvata, miten suunniteltu hanke nivoutuu sisällöllisesti ja toiminnallisesti maakunnan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman mukaiseen kehittämiseen. Hakemuksessa kuvataan myös, miten hallinnollinen yhteys maakunnan alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämiseen on suunniteltu toteutettavaksi.

5. Voiko valtionavustusta käyttää ympäristöministeriön yhteistyöohjelmassa asetettujen muiden kokonaisuuksien kuten kunnan asunnottomuuden puolittamisen suunnitelman valmisteluun?

Valtionavustuksen myöntäminen liittyy ympäristöministeriön käynnistämään yhteistyöohjelmaan.

Nyt haettavan valtionavustuksen tarkoituksensa on kuitenkin kehittää asiakaslähtöisiä sosiaali- ja terveyspalveluja kaikkein heikoimmassa asemassa oleville henkilöille, joilla on monialaista ja laajaa tuen tarvetta asumisen edellytyksiinsä liittyen. Tavoitteena on kehittää matalan kynnyksen palveluja ja toimintamalleja, joiden kautta erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö saa sujuvasti avun yksilöllisiin tarpeisiinsa. Avustettavassa kehittämistyössä painotetaan asunnottomuutta vähentävien monialaisten liikkuvien ja matalan kynnyksen palvelujen tai toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa.

Valtionavustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se myönnetään. Tarkemmat ehdot ja rajoitukset määritellään valtionavustuspäätöksellä. Valtionavustuksella ei saa rahoittaa muita yhteistyöohjelmaan sisältyviä kokonaisuuksia, vaan avustus käytetään vain asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen. Avustusta ei voi käyttää kunnan suunnitelman laatimiseen asunnottomuuden puolittamiseksi. Ympäristöministeriö ja ohjelman johtoryhmä ohjeistavat kuntia erikseen suunnitelman laatimisesta.

Seuraavat kysymykset ja vastaukset on päivitetty sivuille 29.4.2020

6. Milloin STM tekee valtionavustuspäätökset?

Valtionavustushaku päättyy 28.5. Hakemusten läpikäynti ja arviointi aloitetaan heti niiden saapumisen jälkeen. Tarkkaa ajankohtaa päätösten tekemiselle ei voida valitettavasti tässä vaiheessa antaa. STM tekee päätökset vuoden 2020 aikana.

7. Asuntojen saamista asunnottomille voi vaikeuttaa esim. yritysten pelko häiriökäyttäytymisestä. Miten saadaan vuokranantajat vuokraamaan asuntoja asunnottomille?

Kehitettävällä palvelulla pyritään varmistamaan, ettei ongelmia synny ja siten vuokranantajat rohkaistuvat vuokraamaan asuntoja vahvaakin tukea asumiseensa tarvitseville.

Lisäksi on muistettava, että valtion tukemien vuokra-asuntojen (ARA-asunnot) asukasvalinnassa on valtioneuvoston asetuksen (166/2008) mukaan asetettava etusijalle mm. asunnottomat. Jos asukasvalinnan perusteet täyttyvät, ei luottotiedoissa olevien maksuhäiriöiden tule olla esteenä asunnon osoittamiselle ainakaan silloin, jos ne ovat vähäisiä. Järjestellyt vuokravelat eivät estä asunnon saantia, jos hakija toimittaa vuokrasaatavan turvaamiseksi luotettavan tahon kanssa tehdyn tositteellisen maksusuunnitelman. Jos hakijalla on järjestelemättömiä vuokrarästejä vuokranantajalle, jolta hän hakee uutta asuntoa, ei ole kohtuullista, että hänen kanssaan olisi uudelleen tehtävä vuokrasopimus. Tällöin on sosiaaliviranomaisten kanssa neuvoteltava maksusitoumuksesta.

Asukasvalintojen valvonta kuuluu kunnalle. Lisäksi ARA ohjaa kuntia ja vuokratalojen omistajia asukasvalinnassa. Jos kunnan kanssa ongelmia, tulee olla ARAan yhteydessä.

8. Valtionavustuksen hakijoina voivat olla yhteistyöohjelmaan kutsutut kunnat/kuntayhtymät. Voiko hanketta toteuttaa yhteistyössä toisen kunnan kanssa?

Hakuilmoituksessa todetaan, että valtionavustusta voivat hakea ympäristöministeriön yhteistyöohjelmaan osallistuvat kunnat. Kunnat ovat voineet siirtää sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon järjestämisvastuun yhteistoiminta-alueelle, joka voi olla kuntayhtymä tai perustua isäntäkuntamalliin. Hakijana voi siten olla myös ohjelmaan osallistuvan kunnan sosiaali- ja terveyspalveluista vastaava kuntayhtymä.

Hanketta voi toteuttaa yhteistyössä toisen kunnan (=osatoteuttaja) kanssa. Hakulomakkeessa on kohta "Hanketta toteuttavat tahot", jossa ilmoitetaan ne tahot, jotka osallistuvat hankkeen toteuttamiseen hakijan lisäksi. Jos muille toteuttajille on tarkoitus siirtää eli delegoida hankehallinnoijan saamaa avustusta, ilmoita se euromäärä, joka kullekin muulle toteuttajalle aiotaan siirtää. Kuvaa yhteistyö tarkemmin hankesuunnitelmassa.

Jos valtionavustusta on tarkoitus delegoida osatoteuttajille, kukin osatoteuttaja täyttää talousarviolomakkeen. Tarkemmat ohjeet talousarvion täyttämisestä löytyvät lomakkeen täyttöohjeesta. Jos talousarviolomakkeen välilehtien kopioimisessa on vaikeuksia, ota erikseen yhteyttä Ritva Liukonen tai Leea Rautanen-Muhli (etunimi.sukunimi@stm.fi).

Jos hakijan on tarkoitus toteuttaa hanketta muiden kuntien kanssa, hakija kerää muilta osallistuvilta kunnilta sitoumukset hankkeeseen osallistumisesta. Hakija vastaa siitä, että listaus sisältää kaikki osallistuvat kunnat, ja että listauksessa mukana olevat kunnat ovat tehneet sitovat päätökset hankkeeseen osallistumisesta. Ota yhteyttä Ritva Liukonen tai Leea Rautanen-Muhli (etunimi.sukunimi@stm.fi) kuntasitoumus-lomakkeen pohjan saamiseksi.